

Săgetătorul

Nr. 1002 ■ 25-30 ianuarie 2017 ■ Pagini culturale ale cotidianului „Argeșul”

Un rar izvor de inspirație

Momentele pe care Liviu Rebreanu le-a petrecut la conacul de la Valea Mare, lângă Pitești, sunt consemnate în *Jurnalul de la vie* (1935-1943), editat cu mult după moartea sa. Celor obișnuiți să descopere lucruri inedite în confesiunile unui mare scriitor li s-ar putea părea mai degrabă anostă această dare de seamă a lui Rebreanu către sine însuși, cuprinzând socoteli despre casa și via avute aici. Răsfoind paginile însemnărilor, se observă că, peste grijile sale cotidiene, Rebreanu a trăit la țară puțin preocupat de cunoașterea lumii în care se retrăgea, în liniște, din viața publică. La scurt timp după cumpărarea acestui domeniu a terminat aici de scris *Răscoala* și, peste opt ani, proza de factură polițistă *Amândoi*, scriere încadrabilă în etapa romanelor târzii.

În afară de acțiunea acestui ultim roman, care are loc la Pitești, nicio altă creație a sa nu se oprește doar asupra acestui oraș. În schimb, paginile jurnalului abundă de amănunte terne despre vizite răzlețe făcute în urbe. De ce n-a lăsat Rebreanu vreun indiciu că urmărește să extragă seva creației sale din rădăcinile lumii de pe malul Argeșului? Meditând la moartea neașteptată a scriitorului, nimeni nu a formulat vreo supoziție despre orizonturile și locurile pe care le-ar fi ales drept decor pentru alte nuvele, povestiri sau romane. Există doar justificări ale biografiei finale a scriitorului: demnitățile acaparante, greutățile afacerilor de la moșie, boala fatală... Constatăm însă o omisiune a dispoziției sale artistice față de spațiul pe care l-a frecventat atâția ani, neonorată, așadar, nici literar, dar nici în notele zilnice!

Ceea ce izbește în primul rând la acest jurnal e banalitatea însemnărilor. Rândurile redactate la Valea Mare sunt, cu foarte mici excepții, indiferente față de răsturnările prin care trece Istoria, față de evenimentele marcante pentru lumea

românească din acei ani. După chestiunile nesemnificative de care se leagă, ai zice, lecturând aceste însemnări, că răsfoiești catastife scrise de mâna unui contabil sau a unui vechil de moșie, dacă n-ai cunoaște, de fapt, autorul! Aceste note zilnice sunt evidențele unui gospodar, ale unui mic-fermier, care își face mereu griji față de bunăstarea domeniului său: întârzieri, reparații, plăți... Viața la conac este înregistrată cu

Liviu Rebreanu

precizie minuțioasă, ca un inventar prozaic al clipelor petrecute aici: atâția pomi, atâtea fructe, atâția porci sau atâtea păsări, atâtea butoaie cu vin, câte zile cu ploaie, câte zile cu soare, câte zile de lucru sau drumuri la meșterii necesari din Pitești și de aiurea. Jurnalul e un fel de *aide-memoire*, presărat pe ici, pe acolo cu note despre solicitările vieții de la București și rangurile avute acolo. În rest, doar ritmul obișnuit al zilei și nimic mai mult în aceste însemnări cărora autorul le dădea doar o destinație privată! Niciun rând despre frumusețile din jur, despre psihologia sau caracterul predominant al localnicilor, de care se izbește la tot pasul, în ocupațiile gospodărești. Cât despre peripliturile consemnate, cele mai

multe sunt făcute la Pitești, pentru rezolvarea treburilor casnice; contactele scriitorului cu orașul se rezumă doar la scurte deplasări utilitariste, precum își notează, de pildă, în ziua de 2 noiembrie 1939: „(...) Am ieșit dimineața la Pitești. Am luat foile vechi de arcure la reparație; ceasul Benvenisti pus din nou arcul (20 lei); am mai cumpărat o damigeană de 1,1/2 dal (100), care în realitate pare mai mare, deoarece a luat 18 litri de turburel; am cumpărat un mușchi și rinichi (77 lei); m-am interesat de prețul porumbului - 45 lei cel vechi, 36 lei cel nou (...).” Întâlnim în această culegere de banalități un Rebreanu lipsit de răgazul interior pentru introspecții, memorări sau schițe și portrete.

Dacă ar mai fi trăit câțiva ani...

E îngăduit să te sprijini pe istoria contrafactuală atunci când vrei să explici o absență... inexplicabilă. În fapt, tot neajunsul descris mai sus caută să acrediteze faptul că scriitorul ar fi putut îmbogăți spațiul simbolic al Piteștilor cu o creație valoroasă, inspirată din viața unui oraș de talia Piteștilor, sau din lumea podgorenilor de la Valea Mare, și care să fi fost cu mult peste talia unui roman ca *Amândoi*. Altfel, ar fi fost de așteptat și ca jurnalul acestor ani să fie plin de idei grăitoare despre tot ce a întâlnit mai interesant în acest univers argeșean. Temeiuri ar fi avut: după timpul îndelungat petrecut aici, scriitorul trebuie să fi ajuns să cunoască bine lumea Piteștilor, cusururile și metehnele ei, dar și virtuțile și însușirile ei de necontestat. Timpul însă n-a mai avut răbdare, astfel că n-a fost chip pentru o ultimă scriere, care să fi devenit cartea de căpătâi a literaturii (puține, în fond!) inspirate din lumea piteșteană. Tocmai creatorul romanului românesc modern i-ar fi făcut acestui spațiu cinstea de a-și lăsa pecetea genului asupra sa. Adâncirea perspectivei artistice cu oameni și fapte

de pe acest tărâm ar fi fost posibilă, așadar, dacă scriitorul ar mai fi trăit o vreme după 1944, indiferent de opțiunile politice ulterioare. (În trecut fie spus, în această privință Rebreanu avea preferințele sale, care se îndreptau, firesc, către ardeleni, mai precis spre național-țărăniști. Nu trebuie trecut cu vederea nici respectul profund pe care un Iuliu Maniu îl nutrea pentru scriitor.) Dilema constă în a ști dacă am fi avut de-a face cu un „aliat” al comuniștilor, cu un răsfățat al regimului, aidoma lui Sadoveanu, sau am fi deplâns soarta unui scriitor aruncat din viața publică, pus într-o situație ingrată precum Arghezi. Aidoma bardului de la Mărțișor, ne-am putea imagina un surghiun impus de vitregia noilor timpuri chiar la Valea Mare, cu un Rebreanu marginalizat, dedicat febril scrisului și... profitului agricol! Varianta sumbră ar fi depins însă și de soarta incertă a proprietății rurale, expusă confiscărilor puse la cale de noul regim. (Să nu uităm ce soartă ingrată a avut, în apropiere, conacul de la Florica!) Acest scenariu se sprijină și pe atmosfera vieții literare de după 1944, plină de dispute și de contestări între scriitorii români, în puțunii ani ai firavei democrații postbelice. Dar poate că înstrăinarea provincială ar fi fost imboldul spre o panoramă mai amplă, în noi scrieri, a lumii în care s-ar fi izolat de urgență noii orânduirii. Toată această nebulosă e similară, de pildă, cu destinul incert al unui Mihail Sebastian, o altă mare conștiință trecută cam în același timp în lumea umbrelor, înainte de instalarea deplină a comunismului. Ca atare, resemnările despre „ce-ar fi fost dacă” nu fac decât să ne aline frustrarea de a ne vedea lipsiți de mândria unei scrieri psihologice sau sociale pe motive... localnice. Cu sau fără voia lui, Rebreanu a trecut rapid pe lângă profunzimea și substanța acestor locuri. Atât jurnalul, cât și romanul amintit confirmă faptul că, pentru creația celui mai mare scriitor care a trăit pe aceste meleaguri, ethosul piteștean n-a fost decât un rar izvor de inspirație.

Florin CHIVOCI

fostul județ Muscel, cum arată și profesorul piteștean Ilie Barangă în cartea pe care i-a dedicat-o, „Noi contribuții bibliografice la studiul operei lui Mihail Diaconescu”, carte în care putem admira chipurile părinților scriitorului, tatăl, preotul și învățătorul Aurelian Diaconescu, cel mai de seamă model uman, apoi mama, Aurelia Diaconescu, numită de scriitor „sfânta mea mamă”, bunicii pe linie paternă Maria și Nicolae Diaconescu și bunica pe linie maternă Maria Stancu, născută Rădulescu. Scriitorul Mihail Diaconescu a absolvit, în 1960, Facultatea de Filologie a Universității din București, iar în 1972 a obținut titlul de doctor. A debutat în publicistica literară în 1960, iar editorial în 1963, cu romanul „Visele au contururi precise”.

E mult de atunci. Cincizeci de ani, trecuți ca o păiere. Albit de ani și realizări, de bucurii și tristeți, l-am găsit în amfiteatrul Revederii noastre aranjându-și, împreună cu soția, cărțile domniei sale, care urmau a fi oferite, cu autograf, foștilor studenți. Nu pot trece cu vederea una dintre amintirile anilor de studenție, amintire luminată de strălucirea briliantă a domnului profesor Mihail Diaconescu. Eram student în anul III al Facultății de Filologie din Pitești. O toamnă frumoasă și

Să dăm seamă

Povestind despre personaje candid

Ce frapează la lectura prozei lui Ion Lică Vulpești este faptul că, dincolo de așa-zisele schimbări de paradigme epice din proza contemporană, de apariția metodelor narative (post)moderne, a textualismului, structuralismului, intertextualismului și a altor isme, el rămâne de zeci de ani credincios prozei clasice românești, povestind cu tălc, cu o simplitate bine condusă, dar mai ales cu plăcere. Cu plăcere povestește el vădit, cu plăcere este citit, transmiterea acestei plăceri cititorului nefiind deloc ceva facil. În plus, lucru cu totul rarism, lumea prozei sale rămâne cea rurală. Nu degeaba a fost ucenic al unor povestitori remarcabili ca Fănuș Neagu și Nicolae Velea care i-au girat debutul, dar l-au și susținut cu aparițiile periodice în revista *Lucașfăruș*.

Acestea le constatăm și în urma lecturii celui mai recent volum al său: *Dintr-o palmă* (Editura Tipo Moldova, Iași, 2016, colecția OPERA OMNIA, proză scurtă contemporană). Cartea cuprinde o nuvelă de 130 de pagini, cea care dă titlul volumului, și încă 20 de schițe. Nuvela este o excelentă proză cu personaje de-o rară complexitate psihologică sub aparența simplității și a nivelului lor intelectual rudimentar. Aici se simte lecția nevelistului Nicolae Velea, bine însușită și asimilată, fără ca Lică Vulpești să-l copieze cumva. Personajele au o candoare care cucerește pe cititor, au candoare chiar și când păcătuiesc, afli de unul că „se neliniștește pe dinăuntru”, de altul că „mulțumirea îl năpădise ca un val” etc. Narațiunea are un firesc vădit, nicio notă falsă nu răzbate nici din poveste, nici din dialoguri. Dacă s-ar alcătui o antologie a nuvelei românești contemporane cu subiect în mediul rural, aceasta ar sta la loc de cinstă alături de cele ale lui Marin Preda, D.R. Popescu, Fănuș Neagu, Nicolae Velea. Dintre cele 20 de schițe, vreo cinci sunt adevărate bijuterii ale genului, cu totul remarcabile și memorabile: *Țapul*, *Pavilionul*, *Demența*, *Gâște*, *La fântână*.

Dumitru Augustin DOMAN

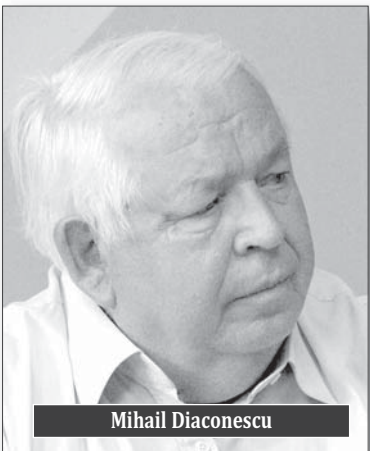
lungă, cu dimineți puțin mai răcoase însă, deși soarele își revărsa sulțile de foc. În curtea Institutului piteștean, spre baza sportivă, câțiva meri încărcăți de roade, dar care aveau pe crengi și flori, ceea ce a trezit curiozitatea nu numai în rândul studenților, dar și a profesorului de biologie, domnul Cristescu, care îi cerceta minuțios, nevenindu-i să creadă asemenea minune – flori de măr la culesul merelor. Alături, profesorul de pedagogie, domnul Ilie Stănculescu, i se adresează, cu vocea-i blândă, concetățeanului câmpulungean: „Va fi toamnă lungă, știu de la tata, dar și iarnă grea”.

Noi, studenții, mai puțin interesați de flori, mai mult de fructele părguite, îi ascultam. Pe treptele din spate ale Institutului, un bărbat bine legat, de o

Prof. Ion C. HIRU

(continuare în pagina 8)

Același mare om... și scriitor

Mihail Diaconescu

Amintirile m-au împresurat. Emoțiile nestăpânite păreau a nu se mai sfârși, simțeam că-mi curg boabe mici de lacrimi din ochii ascunși azi, după cinci decenii de la terminarea facultății, în spatele ochelarilor cu vreo șapte dioptrii. Opresc mașina în fața ușii din spate a clădirii, acolo unde altădată ieșeam la o țigară, în pauzele dintre cursuri. Liniște de mormânt. Urc cele

câteva trepte și pătrund în coridorul unde, pe atunci, gălăgia și voia bună a studenților dădeau viață zidurilor primei universități piteștene. Acum liniștea te speria. Era vacanță. În vârful picioarelor, am trecut pe lângă amfiteatre, fără ca pașii să mi se audă, ca nu cumva să-i deranjez pe monștrii sacri ai învățământului universitar, plecați de mult dintre noi, ale căror nume stau scrise pe tăblițele din plastic de pe ușile amfiteatrelor: *Gheorghe Vrabie*, *Augustin Z.N. Pop*, *Gh.N. Dragomirescu*, *Gabriel Tepelea* și, nu în ultimul rând, Ceahlăul criticii literare, cercetător și cunoscător al operei marelui Caragiale, acad. prof. univ. dr. *Șerban Cioculescu*. Despre fiecare îmi aminteam, după o jumătate de secol, câte ceva, lucru care îmi sporea emoțiile.

A doua serie a Facultății de Filologie se întâlnește, după atâția ani, și-mi pare că și clădirea a îmbătrânit odată cu noi. Urc scările interioare cu aceleași emoții, cu aceleași bobițe calde izvorâte din ochii oboșiți de trecerea anilor, ochi ce deseori rămăneau pironiți, privind în gol, de parcă un aparat proiecta filmul frumos al anilor

studenției. Undeva, în sala de la capătul coridorului, aud voci, o voce de femeie și alta de bărbat. Cu multă sfială și stângăcie, bat în ușă. O voce cunoscută mă invită să intru. Deschid ușa și, surprins de ceea ce văd, mă pierd la început, salut cu respect pe bărbatul încă verde, fostul asistent, apoi profesor Mihail Diaconescu, cu care, de câțiva ani, legasem o prietenie, în ciuda diferențelor de tot felul dintre noi. O salut cu drag și prețuire și pe scumpa soție a domniei sale, pe marea doamnă Corina, care, la final, ne-a delectat cu un frumos recital la pian. Părul alb al domnului profesor și barba, la fel de albă, îi ofereau și mai multă măreție acestui munte al culturii românești, un Everest al romanului, al criticii literare și esteticii, distins în ianuarie 2011 de către Senatul Universității din Pitești cu titlul academic de *Doctor Honoris Causa*.

Ca un fulger, prin fața ochilor mi se învâlmășesc amintiri cu și despre acest MARE OM, care peste puțin timp va număra opt decenii de viață. S-a născut la 8 noiembrie 1937 în comuna Priboieni, din

Lector

Ethos și epos
piteștean

Există un suflet al locurilor. Fără îndoială, adeseori nu prea lesne perceptibil. Există un infinit mare și un infinit mic decelabil doar prin cercetări serioase și aprofundate, prin care se descriu așezările omenești urbane ori rurale și în care nevoia imperioasă de identitate găsește în mod uimitor calea de explorare a ceea ce îi este dat ca permanență spațio-temporală.

O așezare omenească înzestrată cu nume și cu renume este fără excepție o Ithacă al cărei Ulyse își caută permanent propășirea și semnificativitatea existențiale, sub semnul spiritului, al culturii artistice și al celei materiale, al cutumelor dătătoare de culoare locală, despre care simte și le înțelege progresiv ca fiind date spre a fi ale sale. Nu este o aventură oarecare a te angaja să decipreți cât mai detaliat și precis această paradigmă locală, este am spune apanajul unei curiozități sănătoase și harnice, pasionate chiar de acest detaliu semnificativ ce descrie pe panorama de ansamblu a istoriei mai vechi sau mai recente pecetea primită de acel loc ajuns identitar pentru largi comunități umane. Cum s-ar succeda civilizațiile dacă această privire ori priveliște imediată ar fi privată de un caracter identitar?

O carte de un evident prestigiu binemeritat, „Pitești. Povestiri dintr-o geografie urbană”, purtând semnătura unui eminent tânăr profesor, Florin Chivoci, afirmat deja în ziarul nostru prin același serial de istorie urbană consacrat Piteștiului, ne desfășoară prin privilegiul lecturii un istoric minuțios documentat și elaborat sub aspectul redactării dense și explicite, din care desprindem cea mai cultivată istorie documentară asupra orașului nostru din vechime până în contemporaneitate. Atent la detaliul cultural, la ținuta istoriografică și la aspectul pur documentar, volumul pășește curajos în valoroasa și bogată serie a monografiilor rigurose și expresiv alcătuite, servind atât tradițiile seculare, cât și modernitatea. Inițiativa unei atare lucrări se dovedește un pariu câștigat de autor cu propriile sale ambiții livresce, pe care temperamentul său intelectual le-a căutat îndelung, dorind a contribui la un proiect major nu doar pentru propria biografie spirituală.

„Târgul, negustoria, venitul - și - plecatul, vinul, mai târziu lălele... Speranțe și simboluri intrate în alcătuirea echinocțiilor și a solstițiilor. Dăinuiri ce ar trebui să troneze pe o stemă anume la capătul acestui periplu. Lipsit de undele Argeșului care izvorăște din mitologie, sufletul românesc ar fi în afara timpului. Lipsit de Pitești n-ar avea știință de o locuire care te odihnește și îți se învâluie cu bucurie pe suflet”, citim pe ultima copertă a cărții. Semn că sobrul dicton spinozian „orice determinare este negație” nu rămâne valabil pentru acest volum din punctul de vedere al piteștenilor, ci datorită lui, orice determinare documentară se vrea de-a pururi afirmație!

Prof. Dorina Mihai MOISE

Viața bate Poezia...

Gânduri despre o aniversare

Nu cu mult timp în urmă, mi-am serbat ziua nașterii. „Prilej de bucurie!”, veți glossa. Da, a fost o zi normală. Normală în acceptul meu. Parcă m-am întors dintr-un exil în lume și m-am așezat, pentru o zi, între prieteni adevărați, care nu și-au economisit cuvintele spre a mă îmbărbăta și a-mi transmite bucuria lor. Le mulțumesc, mi-am trăit această zi cu bucuria lor, cu viețile lor...

A scrie despre viața mea echivalează cu o schiță, cu o biografie a tristeții. Pentru că a exista presupune, în cea mai mare parte a ei, o viață, o ființare în tristețe. Unora le e mai la îndemână să se bucure, și o fac în fiecare zi. Mie mi-a fost dat s-o fac în acea zi a nașterii mele, zi pe care am simțit-o ca o replică a zilelor de până atunci, ca o rostire a bucuriei, ca o exprimare a sațietății fericirii. Și astfel aceasta a devenit un argument al bucuriei de a trăi sau de a fi trăit de semenii. Fără a intra în dezacord cu lumea, cu trăirile ei, uneori inconștiente sau exagerat de „strigate”, de „înflorate”, și de ce nu?, de solicitate a le repeta unii ca mine. De mine, unul dintre cei care simt, care percep sufletul ca pe un deșert sau ca pe un câmp în curs de deșertificare, ca o fundătură în care te rătăcești și te împotmolești în noroiul uman...

Dar, cu toate că m-am bucurat, cum am spus, în ziua mea aniversară, nu am căzut nicicum prizonier entuziasmului sau fericirii

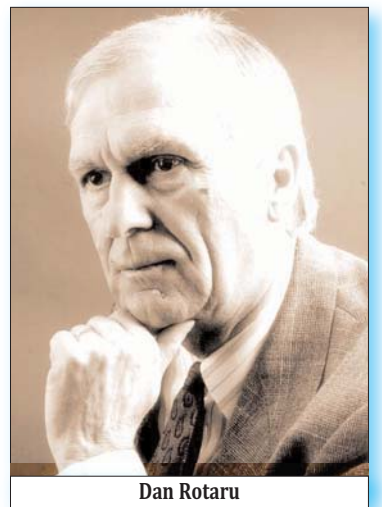
ajunse la faza, la stadiul de mistică, de religie. Nu sunt un nihilist inconștient al fericirii. Niciun defetist fără scăpare. De acest adevăr m-a convins ziua despre care scriu, 18 ianuarie. Sub cerul zilei respective, gândul mi s-a luminat a zori de zi, melancolia a slăbit în intensitate, suferința m-a abandonat ca pe un cadavru de sfânt, intimitatea mi-a fost „spartă” de semenii cu intenții de iluminare, tristeții i-a luat locul zâmbetul. Am simțit datorita de a trăi bucurându-mă. Dacă nu neapărat pentru mine, atunci pentru alții, care au vrut să mă convingă de faptul că nu sunt singur în lume, aceasta devenind astfel sigur și singur argument al stării de extaz pe care am trăit-o.

Tot în acest spațiu de ziar am demonstrat de ce între a fi un nefericit perfect și un fericit ratat, prefer prima variantă. Mi-am trăit totdeauna viața astfel încât să nu pot fi nicidecum învinovățit că „mi-am

jucat-o”, ca într-un rol de tragedie ajuns de răsul lumii. Decât să joci un rol „de răsul lumii”, mai bine să suferi sub aplauzele câtorva oameni structurați sufletește asemenea ție. Decât să răzi aiurea, mai bine să plângi perfect. Îmi plac popoarele care suferă demn, le prefer acelora care-și cumpără fericirea murind... Și așa și în cazul oamenilor. Și astfel încerc să mențin echilibrul între trăirile vieții: între bucuria de-o clipă și suferința de-o viață...

Am avut, încă de la naștere, vârsta suferinței, a singurătății neletale, dar artistice, am fost totdeauna contemporan și practicant al durerii ca stare intrinsecă. Totdeauna am avut viziunea împrumutării, preluării de la semenii a părții de viață durute, nu tăcute. Și așa voi rămâne...

Totuși, cu clipa de bucurie pe care am trăit-o, ca pe un dar al prietenilor mei, îmi răscumpăr și îmi plătesc într-un fel restul vieții în care m-am întristat, am suferit și pe

Dan Rotaru

care mi-am durut-o zi de zi. Dar tot la fel de adevărat e că am simțit că una din sursele nefericirii este aceea de a trăi fericirea cu orice preț.

Chiar și atunci când este ajunsă la stadiul de idee, nu de realitate la îndemâna oricui...

Dan ROTARU

Filarmonica

Seară Brahms

Filarmonica Pitești organizează mâine, 26 ianuarie, de la ora 19, la Centrul Multifuncțional, o seară muzicală dedicată compozitorului Johannes Brahms. La pupitrul orchestrei simfonice a instituției revine,

alături de violonistul Gabriel Croitoru, dirijorul Adrian Morar. În program: Concert pentru vioară în Re major și Simfonia nr. 3 în Fa major.

Absolvent al Universității Naționale de Muzică din București, Gabriel Croitoru are,

Gabriel Croitoru

Scriitori, publiciști și folcloriști ai Argeșului

Pro memoria

Alexe (Alec) SANDA

(n. 20 ianuarie 1926, cătunul Brabeți, satul Malu, comuna Bârla, județul Argeș)

Epigramist, prozator și poet.

Debutază cu fabule și aforisme, revista *Urzica* (1969).
Volume reprezentative: *Scânteii feroviare*, epigrame, 1995; *De prin stații remorcate*, epigrame, 1996; *De la gară la moară*, aforisme, 1996; *Haz de necazuri*, epigrame, aforisme, dialoguri, fabule, 1996; *Zâmbete amare*, proză, poezii, epigrame, 1998; *Păcate amărate*, epigrame, 1999; *Slalom printre adversari*, epigrame, 1999; *Drăgășanii sub cupola lui Bachus*, 1999.

Premii: Premiul I, pentru aforisme, fabule, epigrame și creație umoristică, Slatina (1984); Premiul II, pentru epigrame și creație literară, Brâila (1984), Târgu-Jiu (1987); Premiul III, pentru epigrame și proză umoristică, Băilești (1984), Craiova și Râmnicu-Vâlcea (1988).

Spiridon CRISTOCEA

(n. 20 ianuarie 1943, Dobrești, județul Argeș)

Director, Muzeul Județean Argeș; arheolog expert, editor de documente româno-chirilice. Conferențiar universitar doctor, Facultatea de Istorie-Muzeologie, Universitatea din Pitești. Redactor responsabil, revista *Argessis* și *Enciclopedia Argeșului și Muscelului* (volumul III). Publicist.

Volume reprezentative: *Argeș. Ghid turistic al județului*, în colaborare, Editura Sport-Turism, București, 1978; *Câmpulung. Mic îndreptar turistic*, în colaborare, idem, 1983; *Pitești 600. Memento*, în colaborare, Pitești, 1983; *Argeș. Cartea eroilor*, în colaborare, Pitești, 1984; *Argeș. Dicționar de istorici*, Pitești, 2002; *Dobrești, județul Argeș. 100 de ani de activitate corală, 1902-2002*, Pitești, Editura Paralela 45, 2002; *Medalioane universitare. Dicționar*, în colaborare, Pitești, Editura Universității din Pitești, 2002; *Argeș. Dicționar de istorici*, Pitești, Editura Tiparg, 2003; *Școala din Dobrești, județul Argeș, la 165 de ani (1839-2004)*, în colaborare, Pitești, Editura Tiparg, 2004; *Din trecutul marii boierimi muntene. Marele ban Mareș Băjescu*, Brâila, Editura Istros, 2005; *Comuna Leordeni, județul Argeș. File de cronică*, în colaborare, Pitești, Editura Tiparg, 2007; *Câmpulungul Muscelului reflectat în catagrafia din*

1838, în colaborare, Pitești, Editura Ordessos, 2007; *Comuna Cicănești, județul Argeș - file de istorie*, în colaborare, Pitești, 2009; *Orașul Pitești în catagrafia din anul 1838*, Pitești, Editura Muzeului Județean Argeș, 2011; *Orașul Brâila în catagrafia din anul 1838*, Brâila, Editura Istros, 2012; *Schituri argeșene mai puțin cunoscute*, Editura Odessos, Pitești, 2012; *Catagrafiile din secolele XVIII-XIX ale unor mănăstiri și schituri din județul Argeș*, idem, 2013; *Pomelnice de biserică și mănăstiri argeșene*, idem, 2014; *Trei pomelnice ale mănăstirii Hurezi*, idem, 2014.

Distincții: Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavalier, Categoria H, *Cercetarea Științifică*, acordat de președintele României (2004).

Florenț MOCANU

(n. 22 ianuarie 1958, comuna Valea Iașului, satul Cerbureni, județul Argeș)

Director fondator, redactor, *Gazeta Munteniei*, Dâmbovița; publicist, editor.

Debut publicistic: ziarul *Curierul de Argeș* (1993).

Volume: *Viața prin ochii unui Vărsător*, Editura Argeș Press, Pitești, 2015, și *Un condei supraviețuitor*, Editura Argeș Press, 2017, Pitești.

Premiat de Poliția Județeană Dâmbovița pentru articole necenzurate, publicate în *Gazeta Munteniei* (2006); *Fiu al Argeșului* (2011).

Ileana MĂLĂNCIOIU

(n. 23 ianuarie 1940, Godeni, Muscel, județul Argeș)

Poetă, eseistă, membră a Uniunii Scriitorilor din România. Doctor în filosofie. Redactor-șef, Editura Litera. Membru corespondent, Academia Română (din 2013).

Debută în revista *Luceafărul* în 1964.

Volume de poezie: *Pasărea tăiată*, Editura Tineretului, București, 1967; *Către Ieronim*, Editura Albatros, București, 1970; *Inima reginei*, Editura Eminescu, București, 1971; *Poezii*, Editura Cartea Românească, București, 1973; *Crini pentru domnișoara mireasă*, idem, 1973; *Ardere de tot*, idem, 1976; *Peste zona interzisă*, idem, 1979; *Cele mai frumoase poezii*, Editura Albatros, București, 1980; *Sora mea de dincolo*, Editura Cartea Românească, București, 1980; *Linia vieții*, idem, 1982; *Peste zona interzisă / A travers la zone interdite*, antologie bilingvă, Editura Eminescu, București, 1984; *Urcarea muntelui*, Editura Albatros, București, 1985; *Peste zona*

interzisă / *Across the Forbidden Zone*, antologie bilingvă, Editura Eminescu, București, 1985; *Urcarea muntelui* (ediția a II-a, necenzurată și adăugită), Editura Litera, București, 1992; *Ardere de tot* (antologie), Editura Eminescu, București, 1992; *Poezii* (antologie și versuri inedite), Editura Vitruviu, București, 1996; *Linia vieții* (antologie), Editura Polirom, Iași, 1999.

Volume eseuri, publicistică: *Vina tragică, Tragicii Greci, Shakespeare, Dostoiievski, Kafka*, Editura Cartea Românească, București, 1978; *Călătorie spre mine însămi*, idem, 1987; *Crimă și moralitate* (eseuri politice), Editura Litera, București, 1993, ediția II, 2006; *Cronica melancoliei*, Editura Enciclopedică, București, 1998; *A vorbi într-un pustiu*, Editura Polirom, Iași, 2002; *Recursul la memorie. Convorbiri cu Daniel Cristea-Enache*, idem, 2003; *Crimă și moralitate. Eseuri și publicistică*, idem, 2006; *Exerciții de supraviețuire*, idem, 2010; *Vina tragică*, Editura Polirom, Iași, 2013 (ediția III); *Am reușit să rămân eu însămi. Interviu*, Editura Polirom, Iași, 2016.

Premii, distincții: Premiul pentru poezie, revista *Luceafărul* (1967); Premiul Academiei (1973), pentru *Crini pentru domnișoara mireasă*; Premiul Uniunii Scriitorilor (1979), pentru *Peste zona interzisă*; Premiul Asociației Scriitorilor din București (1982), pentru „Linia vieții”; Premiul Uniunii Scriitorilor (1985), pentru *Urcarea muntelui*; Premiul Salonului de Carte de la Cluj (1998), pentru *Cronica melancoliei*; Marele Premiu Prometheus pentru *Opera Omnia* (2009); Marele Premiu George Bacovia pe anul 2016 al revistei *Ateneu*, Bacău.

Cornel LAMBA

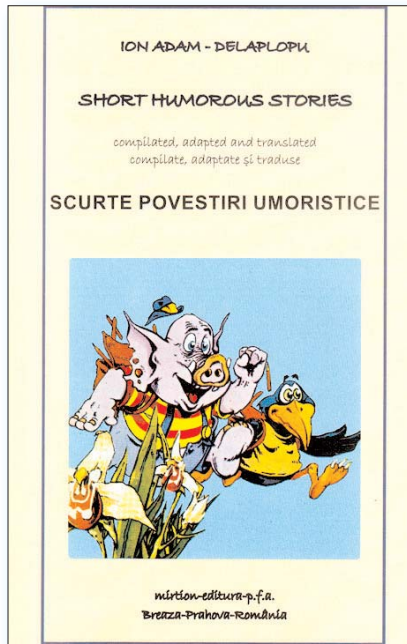
(n. 24 ianuarie 1943, Poiana, județul Dâmbovița)

Om de cultură, scriitor umorist, scenarist, publicist. Inițiator, Festivalul-concurs de satiră socială *Tudor Mușatescu*, Câmpulung-Muscel, concursul de interpretare a umorului popular *Haz de necaz*, concursurile *Pe aripile poeziei*, *Zilele teatrului sătesc* etc. Conducător, scenarist, regizor, actor, grupul satiric *Cactus*. Ca student, membru, echipa de estradă a Casei Studenților. Actor, trupa de teatru *Breve*, Palatul Culturii, Pitești. A făcut parte din distribuția spectacolelor *Liceenii XXL* (2004), *D-ale lu' Costică* (2005), Teatrul *Al. Davila*, Pitești.

Vă propunem un nume:

Ion Adam Delaplopu

Prietenul meu Mihai Goleșcu, directorul ziarului, mi-a înmănat patru cărți: „Scurte povestiri umoristice”, „Săptămânale hazlii - pamflete”, „Basme” și „Povestiri despre prietenii noștri, animalele”, semnate de Ion Adam Delaplopu, și mi-a spus că o să mă delectez citindu-le. Și așa a și fost. Autorul „se copilărește”, încercând veritabile compilații ale scrierilor unor alți autori, într-o viziune personală. Sunt aici, în paginile cărții „Povestiri despre prietenii noștri, animalele”, preluări, cu talent și aplicație, ale unor scrieri mai ales ale unor autori străini, adunate pe teme asemănătoare, pe criterii de substanță și de temă asemănătoare, astfel că în final asistăm la încropirea, la ivirea unei lucrări cu

totul noi. Scrise și în engleză, cărțile sunt de un real sprijin în pregătirea intelectuală a celor ce vor să-și perfecțeze învățarea limbii lui Shakespeare.

Compilații ale unor lucrări literare semnate de scriitori din alte țări, cele patru cărți se citesc cu plăcere, ceea ce constituie încă un argument ce ne determină să-i recunoaștem autorului talentul de scriitor, de rescriere a marilor opere ale altor confrăți, dar și de contributor la perfecționarea vorbirii în limba engleză.

Cărțile lui I.A. Delaplopu, în ultimă instanță, ne semnaleză un posibil scriitor a cărui evoluție se impune a fi urmărită.

Dan SLĂTINEANU

în palmares, ca solist, peste o mie de concerte cu filarmonicile din țară și din străinătate, fiind acompaniat de celebre orchestre, precum London Royal Philharmonic, Monte Carlo Symphony și Lyon Symphony. Apreciat pentru tehnica sa de însuși Yehudi Menuhin, Gabriel Croitoru cântă, din 2008,

pe vioara „Guarneri”, care i-a aparținut lui George Enescu.

Dirijor al Operei Naționale din Cluj-Napoca, Adrian Morar și-a perfecționat măiestria dirijorală, urmând cursuri de specialitate la Stuttgart și Dresda.

M. NEAGOE

Adrian Morar

Volume: *Crimă de umor prin imprudență* (debut editorial), 2001; *Arc peste timp - Centrul Creației Populare Argeș la semicentener, 1956-2001*, coautor, Editura Paralela 45, Pitești, 2006; *Așchii de gând-umor sub acoperire*, Editura Tiparg, Pitești, 2010.

Premii, distincții: premii naționale, scenarii și montări de spectacole de teatru, poezie, satiră și umor, interpretare de roluri. Premiul I, Concursul Național de Interpretare (travestiul *madam Frâncu* din *Paradis de ocazie*, de Tudor Popescu). Premiul pentru volumul de debut, Festivalul Internațional al Umorului *Constantin Tănase* de la Vaslui (2002). Titlul de *Fiu al Argeșului, pentru prestigiul moral, profesional și civic*, Consiliul Județean Argeș (2011).

In memoriam

Anton BALOTĂ

(n. 17 ianuarie 1901, Pitești, județul Argeș - d. 24 octombrie 1971, București)

Filolog, eseist, publicist, folclorist, cercetător. Asistent, Catedra de slavistică, Universitatea din București; profesor secundar; referent științific, Institutul de Istorie al Academiei Române; membru, Asociația Slaviștilor din România.

Debutază în revista *Arhiv* (Belgrad, 1924). Alte colaborări: *Ethos, Convorbiri literare, Gândirea, Limbă și literatură, Revista de etnografie și folclor, Revista Fundațiilor Regale, Romano-slavica* ș.a.

Lucrări reprezentative: scrieri lingvistice, *Noi contribuții la studiul nazalizării și rotacismului* (1928, „Albanica”, I, 1936), lucrări folcloristice („Eposul popular iugoslav”, în colaborare, București, 1935; *Izvoarele baladei populare românești*, ediție îngrijită și prefață de Petre Florea, Editura Saeculum, București, 2005) etc., numeroase studii și articole, cercetări în domeniul baladei românești și sud-dunărene; esul *Satul, izvor de viață românească* (București, 1938, ediția II, 1941).

Marin P. GAISEANU

(n. 21 ianuarie 1912, sat Ciocnăni, comuna Moșoaia, județul Argeș - d. 19 mai 2002, Moșoaia, județul Argeș)

Poliglot, erudit, publicist, critic literar, estetician, traducător. Profesor, Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea din București, Seminarul Teologic, Curtea de Argeș, Liceul Comercial de Băieți, Școala pedagogică de educatoare, Școala Normală de învățătoare, Liceul „Nicolae Bălcescu”, Școala Generală Numărul 8, Universitatea din Pitești. Membru, Asociația Culturală

Alexandru von Humbolt, Cenaclul literar Liviu Rebreanu, Pitești.

Colaborări: *Die Weltliteratur, Ramuri, Veac Nou, Curierul literar, Argeș, Contemporanul* etc.

Lucrări reprezentative: *Strat, substrat și adstrat în limba română* (netipărită); *Album zoologic*, Editura Zodia Fecioarei, Pitești, 2001.

Traduceri: Schiller, *Estetica* (needitată); Panait Cerna, *Lirica de idei* (tradusă din germană), Editura Univers, București, 1974; Paul Verlaine, *Poeme saturniene*, traducere și studiu introductiv, Editura Zodia Fecioarei, Pitești, 2001.

Nicolae I. ȘTEFĂNESCU

(n. 22 ianuarie 1896, Valea Caselor, județul Dâmbovița - d. 1980, București)

Doctor în filologie, traducător, istoric și critic literar, lingvist, profesor la Seminarul Teologic Neagoe Basarab din Curtea de Argeș.

Volume reprezentative: *Meandru - studiu, traduceri și comentariu critic de N.I. Ștefănescu*, Editată de Monitorul Oficial și Imprimeria Statului, București, 1939; *Dicționar latin-român* (1962); *Despre Xenofon*, Editura Științifică, București, 1965; *Aristotel - Despre suflet*, idem, 1969; *Teatrul lui I. L. Caragiale*, București, 1971 etc.

Nicolae N. BRÂNZEU

(n. 23 ianuarie 1869, comuna Roșia de Secaș, lângă Blaj - d. 3 noiembrie 1939, Pitești, județul Argeș)

Profesor, diplomat, om politic. Teolog, filolog, jurist; revizor școlar, județul Argeș; profesor, Liceul de Băieți (I. C. Brătianu), Pitești; prefect de Argeș, Neamț; inspector general, Admisitrația Basarabiei; membru, Comitetul Central de Revizie; publicist. Cofondator, Societatea literară a elevilor *Junimea*, Ateneul local și Liceul de Fete *Mihail și Sevastița Vasilescu* (*Zinca Goleșcu*), Pitești. Fondator, Liga Culturală, București.

Colaborează cu numeroase studii și articole la periodicele *Tribuna* din Sibiu, *Gazeta Transilvaniei* din Brașov, *Tribuna* din Arad, *Naționalul*, *Familia* din Oradea, *Gazeta Poporului*, *Glasul țărânimii*, ziarul *Argeșul* etc.

Lucrări reprezentative: *Școalele din Blaj - Studiu istoric*, Sibiu, 1898; *Istoria Școalelor de la Blaj*, reeditare, Editura Astra, Blaj, 2000.

Distincții: Răsplata muncii pentru învățământ, clasa I; Ordinul *Coroana României*, pentru gradul de ofițer și de comandor; Medalia jubiliară *Carol I; Bărbăție și credință*, clasa I; *Crucea comemorativă a războiului 1916-1918*.

Glasul străbunilor

Uneori dimineața când ne trezim,
Auzim un glas, un strigăt de departe,
Rămas în noi, din visele de peste noapte.

După un timp de întrebări și frământări,
Ne mai liniștim, ne mai gândim,
La acel glas venit din adâncuri
Din alte vremi, din alte timpuri.

Este *glasul străbunilor*,
Ce-l purtăm în noi, fără să știm
Sub forma de *chemare la unire*,
Ca o mare binecuvântare.

Să găsim sămânța din noi
Lăsată, de bunici și străbunici
Ca sămânța dragostei, *ce ne-a unit*,
Care, în timp, a dăinuit.

Sămânța existentă-n noi,
A răsărit dintr-un lut
Găsit, la porțile cerului.
Sub forma unui *arbore magic*
Ce avea în el, printre frunze,
Îngeri care zburau
Spre vămile văzduhului.

Încărcați, ducând, cu ei,
Dorințele și șoaptele străbunilor.
Din aripa unui înger,
Pe pământ a căzut un sunet
Din care s-a auzit un șoptit:
S-o păstreze, să ducă mai departe
Tradiția, românească, ca zestre strămoșească
Să o păzească în unire

Cu speranța că la poalele fiecărei zile,
Va cădea o lacrimă arzândă
Cu raiul lăuntric aprins în ea.
Devenit călăuză,
Pentru o vreme mai grea.

Ana Vulcan CHIRCA

(Din volumul în curs
de apariție *Reflecții în mozaic*)

Marin MANU BĂDESCU

(n. 24 ianuarie 1915, Costești, județul Argeș - d. 25 iulie 2005, Pitești, județul Argeș)

Critic, istoric literar, memorialist, publicist, profesor, redactor.

Colaborări, studii și articole (1967-1990): *Argeș, Tribuna școlii argeșene*.

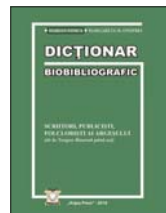
Volume reprezentative: *Liceul „Nicolae Bălcescu” Pitești. Documente inedite*, Editura C.J.C.A. Pitești, 1971, lucrare apărută și în *Bibliographia Historica Romaniae*, IV (editată de Academia Română); *Correspondența inedită a lui A. Davila*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1973; *Oameni de seamă ai Liceului „N. Bălcescu”*. La 125 de ani, Editura Casa Corpului Didactic Argeș, 1991; *Scriitori români și străini. Correspondență inedită*, Editura Gândirea Românească, București, 1993; *Studii și articole. Lumină și culoare*, Editura Infotech, Pitești, 1995; *Alexandru Davila și Teatrul*, Editura Unitext, București, 1996; *De la Nicolae Filimon la Marin Preda. O antologie a criticii romanului*, Editura Zodia Fecioarei, Pitești, 1997; *Dramaturgia. Antologie a criticii dramaturgiei române*, idem, 1997; *„Junimea”, Societatea Culturală a Liceului „I.C. Brătianu”*, Pitești, idem, 1997; *Antidroguri literare*, Editura Paralela 45, Pitești, 1999; *Chipurile Poetului. Incursiuni în opera lui Mihai Eminescu*, coordonator, Editura Carminis, Pitești, 2001; *Muzeul Memorial al Colegiului „I.C. Brătianu” Pitești*, Editura TipNaste, Pitești, 2001; *Studii eminesciene*, coordonator, Editura TipNaste, Pitești, 2002.

Margareta ONOFREI

De procurat!

Dicționarul biobibliografic

Vă reamintim că a apărut cea de-a doua ediție a „Dicționarului biobibliografic. Scriitori, publiciști, folcloriști ai Argeșului (de la Neagoe Basarab și până astăzi)”, la Editura „Argeș Press”. Cartea are 430 de pagini și poate fi procurată de la secretariatul ziarului „Argeșul” (b-dul Republicii nr. 88) din Pitești, tel. 0248-217704.

Eveniment cultural

Omagiu cuvenit, spectacol reușit

Despre Eminescu avem a vorbi mereu și mereu fiecare. Dorel Vișan a ales s-o facă, binevenit, la aniversarea din mijloc de Gerar. A venit la „Davila” pe scenă și-a conferențiat inspirat despre Luceafăru’ nostru în vers. Oratoriu dublând fericite actoru’, într-un discurs remarcabil. Așa încât ideile s-au însoțit nimerite cu recitarea de soi. Alege cu tălc fiind rimele spuse subtil, întru slava constant meritată a „poetului divin” cu sămânță de geniu în el, nemuritor pentru arta Pământului tot...

Cred că piteștenii, numeroși în sală, l-au ascultat pe Vișan captivați. A vorbit cu măsură și-a recitat pe măsură. C-un partener de nădejde alături. Ion Bogdan Ștefănescu, de la Filarmonica „Enescu”. Bun instrumentist, cu flaut-n tolba și sunete-n ele de atmosferă. Omu’ suflă fain, cu meșteșug evident și îi ținu isonu’ nici că se poate mai potrivit ilustrului vorbitor. Muzica împletindu-se astfel rafinat și adecvat cu poezia. Într-un omagiu distins, echilibrat, adus „românului absolut”. Deopotrivă moment artistic select și act educativ garantat. Demn de salutat și de repetat nu doar de Ziua Națională a Culturii. Mihai Eminescu având dreptul la asta oricând. Că zestre fără moarte lăsat-a bogat, minunat, poporului său și lumii întregi...

Adrian SIMEANU

Muzica zilelor noastre

Marina

De fel este din Găești. Azi, studentă-n București. A revenit la Pitești să ne cânte la pian. Nu la filarmonică, ci la universitate. S-a așezat în fața claviaturii, a șters-o c-un șervetel, mâinile pe clape și-a pus, iar degetele prins-au să zboare agil. Viață dând unei supertriple de partituri. Pe care nu le-avuse-n față, ci-n minte bine știute. Cu notele orânduite peren de Chopin, Dumitrescu și Liszt. Al doilea, tânăr, pierit la cutremur, în Capitală, acuma patru decenii...

Am apreciat-o, pentru-a doua oară, la superlativ. Întrucât e bună în ceea ce face. Tușeu viguros și foarte pregnant. Viteză, îndestul. Precizie, acuratețe și nuanțare după nevoie. Șovăitoare, nici pomeneală. Una peste alta, atuurile unei soliste de viitor dacă i-or surăde soarta și norocul. Pân’ atunci însă, pe merit la clasa lui Vlad Dimulescu. Neîndoios onorându-l prin știința-n cântare. Cert de ascultat oricând altădat’...

Românii au câteva fete dibace-n domeniu. Ioana Maria Lupașcu, Mădălina Pașol, Rebeca Omordia, Mirabela Dina, Alina Elena Bercu și Daria Tudor. Marina Bratu le calcă pe urme vădit. Și nu prea departe le va fi alături. Are resurse, le stăpânește deplin și apelează la ele avantajos. Aș vrea, de aceea, s-o ascult cu orchestră, sugerând filarmonicii loco să o aducă-n concert. Cu Sandu Iosub la pult. Cu el debutând când era elevă, pe la Târgoviște. Nu cred c-ar ocoli-o succesul. Și nici pe noi, melomanii, plăcerea...

Adrian SIMEANU

Expoziție de metaloplastie

Măine, 26 ianuarie, ora 17, în holul Bibliotecii Județene Argeș, va avea loc vernisajul expoziției de metaloplastie cu tema „Port popular și arhitectura tradițională românească”, autor Constantin Samoilă.

Grupul coral „Doruri Argeșene” va interpreta un scurt program artistic.

„S”

O carte de excepție

„Obștile sătești de pe valea Râului Doamnei, județul Argeș”

Editarea și lansarea lucrării de doctorat a prof. dr. George Baciu „Obștile sătești de pe valea Râului Doamnei, județul Argeș, între secolele XIV-XVIII” (Editura Bibliostar, Rm. Vâlcea, 2016) reprezintă, fără îndoială, un eveniment cultural de larg interes pentru cititorii argeșeni și musceleni. S-au scris cărți, cu deosebire monografiile, care au prezentat istoria cu toate laturile ei: sociale, economice, agricole. N-au existat însă preocupări privind viața și activitatea „obștilor sătești”, așa-zisele „romani populare”, după cum le numea marele savant Nicolae Iorga. „Obștile sătești” sunt acele forme de organizare colectivă de la sate, specifice orânduirii feudale, adică acele asociații de gospodărie familială țărănești constituite pe baza unui teritoriu stăpânit în comun și prin îmbinarea proprietății private cu cea colectivă. Importanța istorică a obștii sătești constă în faptul că este prima formă de organizare a poporului nostru, înainte de diferențierea socială și erau formate din sate asociate între ele și organizate în devălmășie.

Ca moșnean argeșean, cu origini în satul Stănești, prof. dr. George Baciu și-a luat această sarcină grea, de a aduce, cu îndrăzneală, la lumina zilelor noastre, o lume din secolele XIV-XVIII, prin stăruitoare cercetări asupra trecutului „obștilor sătești” organizate și statornicite în localitățile de pe valea Râului Doamnei - „o zonă puternic ancorată în istoria Țării Românești”, cu deosebire „în identitatea statală a primei cetăți de scaun a Basarabilor”. Așa cum frumos creionează autorul în „Argumentul” cărții, este vorba despre o lume „ridicată ca o coloană a infinitului între masele din jurul Curții de la Argeș”. Dacă urmărim harta de pe prima copertă a cărții, precum și schița de pe coperta a patra, unde sunt consemnate satele înșirate, de o parte și de alta a Râului Doamnei, vom observa imaginea grafică a „Coloanei brâncușiene”, într-un relief foarte variat, cu zonă muntoasă, dealuri și văi, cu plaiuri

impădurite și izvoare, care se deschid larg spre câmpii, cu grădini și holde, până spre inima județului Argeș. De la munte spre șes, în direcția curgerii Râului cu numele Doamnei, vom recunoaște localitățile: Nucșoara, Corbi, Poenărei, Corbșori, Stănești, Domnești, Pietroșani, Coșești, Dirmănești, un spațiu care a contribuit din plin la plămădirea „statalității românești”. Cartea este structurată în patru capitole importante: Cap.I: Instituția obștii sătești, în care sunt tratate 15 teme foarte importante privind evoluția acestei forme de organizare: de

la obști sătești la țări; considerații generale; obștea la români și în Europa; satul devălmăș (prin „devălmășie” înțelegem stăpânirea în comun a unor bunuri); despre gospodărie și familie; câteva caracteristici ale obștii sătești (teritoriul agrar și principiul de neam); normele de conduită în cadrul obștilor sătești; semnificații ale satului; categorii de sate; organizarea administrativă etc. Cap.II: Instituția proprietății (Instituția Domniei; Dregătorii publice: Banul, Vornicul, Logofătul, Vistierul, Spătarul, Părcălabul, Aprodul, Armașul, Portarul, Hatmanul); Dregătorii de curte (Postelnicul, Medelnicerul, Paharnicul, Stolnicul, Jitnicerul, Pitarul, Clucerul, Slugerul, Comisul, Ciohodarul, Șetrarul, Serdarul); Dominium eminens;

Dominium utile aparține feudalilor și țăranilor liberi, unde găsim explicații privind proprietatea domnească, cea boierească sau nobiliară, cea mănăstirească și proprietatea țărănească, adică a celor grupați în obști, precum și a celor care nu fac parte din obști, țăranii liberi sau aserviți. Cap.III: Obștile sătești de pe valea Râului Doamnei reprezintă partea cea mai consistentă a lucrării, obștile fiind analizate, pe localități, din multe puncte de vedere: considerații generale, toponimie, așezare geografică, relief, climă, hidrografie, vegetație, faună, resurse naturale, viața economică, ocupații, cultivarea pomilor, creșterea animalelor, păstoritul, meșteșuguri, industria casnică, modul de viață, locuința, portul popular, folclorul, atestări scrise privind satele, documente privind activitatea obștilor, venirea „Ungurenilor” de peste munți și statornicirea lor pe aceste meleaguri etc. Cap.IV: Destrămarea obștilor sătești de pe valea Râului Doamnei: aspecte generale, feudalizarea satelor devălmășe, cauzele destrămării obștilor sătești. Ineditul acestui capitol constă în abordarea istorică a cauzelor care au dus la destrămarea obștilor sătești, începând cu sec. XIII. Autorul precizează că s-au dizolvat lent, atât prin cauze interne (fărâmițarea pământurilor prin acte de moștenire, vânzări, acaparări de pământuri etc.), cât și prin acțiuni ce afectează obștea din afara ei (pătrunderea străinilor în obște prin înfrățire sau zalogie de bani, prin vânzare, plata unor datorii prin pământuri, pătrunderea mânăstirilor în obște, sărăcirea în urma creșterii birurilor etc.). Cel mai dur proces de distrugere a obștilor a fost procesul cooperativizării și industrializării agriculturii, săvârșit de regimul comunist, în baza Legii nr. 187 din 23 martie 1945, pentru înființarea reformei agrare (v. Doc. 46, p. 313). Au rămas însă și zone necooperativizate care au păstrat până astăzi „simbolică obștilor de odinioară”, păstrând încă satul tradițional, cu ocupațiile și tradițiile

sale milenare. După evenimentele din 1989 chiar s-au reînființat unele obști sătești, precum Obștea „Dobroneagul” a brătenilor și poenărenilor. Autorul este optimist în privința refacerii obștilor sătești și revigorarea agriculturii, ceea ce ar duce la creșterea prestigiului României ca țară agrară în Europa.

La „fereastra de dinspre suflet” (cum spune poetul George Baciu) încă se mai aud bocete și se preling lacrimi amare din amintirile oamenilor, ale truditilor de veacuri pe aceste meleaguri. De aceea, spunem că această carte de suflet este scrisă cu sufletul, ca un omagiu adus țăranului erou, care și-a mângâiat ogorul cu dorul umblând desculț prin roua acestor plaiuri mioritice... Oamenii aceștia se manifestau liber și nu totdeauna cu supunere... Au avut parte însă și de frământări, de procese celebre, conflicte istorice cu stăpânirea, cu cei care acaparau moșii prin mijloace necinstite... Cartea este binevenită, pentru că salvează de la uitare istoria locală a oamenilor cu infinite rădăcini înfipte în inima Țării. Este o carte de autor elaborată științific, îndelung și mult documentată, este rodul cercetărilor făcute paralel cu activitatea zilnică și al experienței acumulate ca profesor de științe sociale la catedră. Marele talent al autorului este brodat pe înalte simțăminte patriotice, pe care le demonstrează în toate cărțile sale.

Răsfoind filă cu filă cartea „Obștile sătești”, redescoperim istoria acestor locuri și prin anexe: 46 de documente, hărți, imagini foto semnificative, tabele, procese-verbale și o bogată bibliografie, privind izvoare inedite și editate, lucrări generale și monografii, lucrări special, dicționare și reviste (v. p. 263-394). Prof. dr. George Baciu redactează de fapt în cartea sa pildele trecutului îndepărtat, cu grija ca „ocina strămoșească” să rămână ca o carte de învățătură pentru generațiile de azi și de mâine...

Prof. Daniel DEJANU

Același mare om... și scriitor

(urmăre din pagina 5)

elegantă ireproșabilă, tânăr, degajând un aer de sobrietate, privea și el spre minune, destul de serios. Era tot muscelan. Personal, nu-l mai văzusem până atunci. Mi-au atras atenția eleganța, chipul angelic, fața curată, proaspăt bărbierită, cu ochii albaștri jucăuși, ce trădau multă inteligență, sprâncenele arcuite pe care se sprijinea fruntea lată, specifică oamenilor deștepti, de unde pornea un păr bogat, proaspăt tuns, îngrijit. Nu știu dacă-i puteai găsi un defect acestui bărbat. De o verticalitate (atât la propriu, cât și la figurat) rar întâlnită, cu mersul vioi, tanțoș, într-un cuvânt, un bărbat bine, care trezea interesul studentelor ce-l sorbeau din ochi. Era asistentul Mihail Diaconescu, cel care îi însoțea la cursuri fie pe prof. Augustin Z.N. Pop, marele eminescolog, fie pe profesorul Șerban Cioculescu, specialist în Caragiale.

Seminariile cu asistentul Mihail Diaconescu erau adevărate revelații,

trebuia să fii bine pregătit, tânărul cadru universitar impunând respect și admirație. A urcat repede pe scara posturilor universitare (asistent, lector, conferențiar, șef de catedră la Universitatea din Pitești). În 1966 am terminat Institutul, fiecare fiind repartizat la post. Urmăream, din publicații, evoluția formidabilă a intelectualului literat Mihail Diaconescu. În 1966 înființează revista culturală și literară „Argeș”, e cofondator al revistelor „Astra”, „Noua revistă română”, „Analele Universității Spiru Haret, secția Filologie”, „Limba și literatura română”, iar în 2001 a reînființat revista „Argeș”. Între 1972-1975 a fost conferențiar oaspete al Institutului de Romanistică al Universității Humboldt, Berlin. Timp de zece ani, între 1985-1995, a lucrat ca cercetător științific principal la Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” al Academiei Române. Ține prelegeri la Facultatea de Limbi Străine a Universității „Spiru Haret”. În

1996, Universitatea din Oradea i-a acordat titlul de *Doctor Honoris Causa* și în 2005 a primit titlul de *Cetățean de onoare* al municipiului Brad. În 2007 este *Cetățean de onoare* al comunei Vulturești și, în același an, *Cetățean de onoare al Argeșului*.

Mihail Diaconescu este membru titular al Uniunii Scriitorilor din România, autor al romanelor „Culorile sângelui”, „Adevărul retorului Lucaci”, „Umbrele nopții”, „Marele cântec”, „Călătoria spre zei”, „Speranța”, „Depărtarea și timpul”, „Sacrificiul”, al unor lucrări teoretice ca, de exemplu, „Prelegeri de estetică ortodoxă și arta cuvântului” (trei volume), „Dialoguri și meditații despre literatură, muzică și artele plastice”, volumul memorialistic „Serile la Vulturești” etc. Scenarist și regizor, autor al unor tratate („Istoria literaturii dacoromane”), a volumului „Antologie de literatură dacoromână”, toate acestea ilustrând personalitatea complexă a romancierului, eseistului, documentaristului care a marcat profund și definitiv evoluția prozei artistice românești.

Sunt mândru că mă pot număra printre studenții prof. univ. dr. Mihail Diaconescu. L-am revăzut pe maestrul condeiului Mihail Diaconescu după 43 de ani. Același suflet blajin, aceeași față senină, înnobilită de două luminițe albastre, agere și pătrunzătoare, cu părul ce căpătase culoarea fulgilor de nea, la cei 71 de ani ai săi, da-i-ar Dumnezeu mulți înainte! L-am revăzut la Muzeul Golești, într-o frumoasă zi de august. I-am amintit că sunt fost student al domniei sale. Nu știu dacă m-a recunoscut. Știu doar că m-a privit cu aceeași ochi albaștri, a primit cu drag revista noastră domnească „Pietrele Doamnei” și, la numai două săptămâni, am primit o parte din scrierile domniei sale, cu autografe pline de dragoste și cu duioșia-i caracteristică.

Domnule profesor, romancier, estetician, critic și istoric literar Mihail Diaconescu, vă mulțumesc pentru învățăturile date și port cu mine mândria că vă sunt contemporan. Ați rămas, după o jumătate de secol, același om stilat, același rafinat intelectual, același MARE OM.

Viață frumoasă

Viața-i un ciorchine de bobite mirositoare, Verzi-gălbui, albaștrui, roșietice sau negre, Ciorchine de fragă de Cel pururea Bun mângâiată, Viața are gustul dulce, aromatic, ca fructa coaptă.

Viața ta e cine ți-e drag ție, Cine te face să-ți fie dor și să te mângâie știe, Cine te strânge la piept Și sunteți doi dragi de fapt.

Viața e tot ce are viață De pe uscat, din ape sau prin aer, toate-s o ființă, Din clipa cum ia viață, crește mereu Sub ochii ființei supreme, Dumnezeu.

Viața-i nemurire, De infinită fericire, Pe care o ai, dar ai! De-n sufletul tău dragostea Lui ai.

Elena-Alina GRECU

Consemnări

Câmpulungul literar și artistic

Consemnăm câteva dintre manifestările literare și artistice organizate în Câmpulung, deși informațiile pentru „Săgetătorul” le-am primit cu întârziere de la un martor al evenimentelor, Cornel Stoian.

„Bătălia cărților”

În municipiul de la poalele Mateiașului, faza locală a concursului național „Bătălia cărților” s-a desfășurat la 10 noiembrie 2016, sub genericul „Cartea, leac pentru suflet”. La evenimentul școlar realizat de Biblioteca Municipală „Ion Barbu” Câmpulung, în parteneriat cu Școala „Oprea Iorgulescu”, s-au înscris 23 de elevi, coordonați de profesoarele Gabriela Banu, Gabriela Horobeanu și Angela Bitan. În cadrul dezbaterii „Convinge-mă să citesc”, concurenții au susținut cu argumente cărțile preferate. Comisia de evaluare l-a desemnat pe „cîitorul anului”, iar pe baza voturilor a fost aleasă „cartea anului”. Au fost acordate 13 premii I, șapte premii II și trei premii III. Elevii premiați au primit cărți donate de Cornel Stoian, secretar general al Asociației „Ruffa Arbor” Rucăr.

Serbarea copiilor

Cu prilejul sărbătorilor de iarnă, Asociația Culturală „Ruffa Arbor” și Cenaclul literar-artist „Mihail Lungianu” și-au dat întâlnire la Complexul de servicii pentru copilul în dificultate Rucăr. Coordonați de directoarea Rodica Arsene și Simina Niculescu, copiii au prezentat un spectacol de datini, tradiții și obiceiuri, partea tehnică și muzicală fiind asigurată de Cătălin Luța. Moș Crăciun le-a împărțit daruri artiștilor amatori. Preoții Ion Sebastian Arsulescu și Florin Lipan au vorbit cu evlavie și dragoste despre Nașterea lui Iisus, cea mai mare sărbătoare a ortodoxiei române.

Lansări de carte

La finalul lui decembrie a avut loc la Muzeul de istorie, secția de etnografie și artă populară Câmpulung, un eveniment editorial moderat de scriitorul Constantin Agricola, la care au participat iubitori de cultură din municipiul și din alte localități (Rucăr, Mățău, Lerești, Godeni, Curtea de Argeș). Au fost reprezentate Asociația de arte plastice „Moș Andrei”, Cenaclul Cultural Muscelan C.E.U.M și Cenacul „Mihail Lungianu” Rucăr.

Manifestarea a fost înveșmântată în colinde tradiționale, momentele artistice fiind susținute de fetele și băieții de la Complexul de servicii pentru copilul în dificultate Câmpulung, pregătiți de profesoara Rodica Voicu. Straietele lui Moș Crăciun au fost îmbrăcate de publicistul Doru Pavel.

Poeta Mariana Chirtoacă și-a prezentat cele șapte cărți apărute în 2016 (poezie, proză, epigrame): „Timpuri nostalgice”, „Cu musca pe căciulă”, „Pâine și circ”, „Uf și năduf”, „Adevărul gol prostuț”, „Poezia între teorie și practică”, „Sub vraja curentelor literare”.

Publicul a făcut cunoștință și cu volumul de proză și poezie „Unul pe față, unul pe dos”, de inginerul Ioan Pavel și Gabriel Cotenescu, publicist diacon. „Cartea are o structură unitară, degajă seriozitate, se remarcă prin tonul cu iz muscelan și ținută de paradă”, a scris în prefață Constantin Agricola Miu.

M. NEAGOE